

ZA MUDR. JAROSLAVEM HORNÍČKEM

12. listopadu 2017 zemřel ve věku 90 let MUDr. Jaroslav Horníček, vynikající odborník a všemi respektovaný šéf, přátelský, vlídný, čestný a dobrý člověk. Narodil se 1. ledna 1927 v Žabčicích na Břeclavsku a po absolvování 8letého reálného gymnázia v Uherském Brodě byl v r. 1946 přijat na lékařskou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, kterou úspěšně dokončil v r. 1953 s titulem MUDr. Později získal kvalifikační atestaci I. stupně z hygieny a epidemiologie a atestaci II. stupně z epidemiologie.

V letech 1954–1960 vykonával funkci okresního hygienika a ředitele OHS ve slovenské Nitře. Zde od července r. 1960 do února 1962 pracoval jako vedoucí protiepidemického odboru a zástupce okresního hygienika. Další jeho profesní kariéra byla již spojena s působením na OHS v Uherském Hradišti, kde od února 1962 nastoupil jako vedoucí protiepidemického odboru a zástupce okresního hygienika. V lednu 1970 byl na základě konkurzního řízení ustanoven do funkce okresního hygienika a ředitele OHS Uherské Hradiště. Součástí OHS byl tehdy odbor hygienický, protiepidemický a hygienické laboratoře a dále odbor mikrobiologický s oddělením virologie, který měl detašované pracoviště v areálu Nemocnice Uherské Hradiště.

MUDr. Horníček byl za svoje pracovní zásluhy, dlouholetou obětavou činností a iniciativy na úseku hygienické a protiepidemické služby již v letech 1977–1980 oceněn řadou čestných uznání, které mu byly uděleny radou Okresního národního výboru, Ministerstvem zdravotnictví, Českým výborem odborového svazu pracovníků ve zdravotnictví a odborem zdravotnictví Krajského národního výboru v Brně. U příležitosti 30. výročí založení hygienické služby obdržel v r. 1982 od Ministerstva zdravotnictví a Českého výboru odborového svazu pracovníků čestné uznání za dlouholetou obětavou činnost v hygienické službě.

Díky usilovné snaze a iniciativě MUDr. J. Horníčka získali v roce 1985 pracovníci protiepidemického a hygienického odboru a hygienických laboratoří OHS v Uher-

ském Hradišti důstojné a prostorné pracoviště i s jídelnou a společenskou místností ve 3 podlažích nově postavené budovy města Uherské Hradiště a ZD Mír Kunovice. Část budovy se zázemím užívaná OHS, sloužila současně jako detašované pracoviště IHE Praha (následně SZÚ Praha) pro případy mimořádných událostí. Práce v těchto důstojných prostorách, a navíc pod vedením MUDr. J. Horníčka, byla pro všechny jeho podřízené velmi radostná.

V roce 1987 byl MUDr. J. Horníčkovi ministrem zdravotnictví a předsedkyní Českého svazu pracovníků ve zdravotnictví propůjčen za příkladné plnění pracovních povinností titul Vzorný pracovník ve zdravotnictví. V témže roce mu bylo radou Městského národního výboru v Uherském Hradišti uděleno Čestné uznání za dlouholetou spolupráci při budování okresního města. Během svého aktivního pracovního života se věnoval také výuce hygieny a epidemiologie na Střední zdravotnické škole v Nitře a následně v Uherském Hradišti.

Po odchodu do důchodu pracoval MUDr. Horníček v letech 1993–1995 jako revizní lékař v pojišťovně Atlas ve Zlíně. V roce 2002 obdržel od Ministerstva zdravotnictví – hlavního hygienika ČR Zvláštní poděkování za výjimečný přínos k rozvoji hygienické služby.

MUDr. Horníček žil od r. 1962 se svojí rodinou v Uherském Hradišti, a pokud mu to čas dovolil, věnoval se aktivní sportovní činnosti, především hokeji a fotbalu, kde byl velmi úspěšný.

Pan MUDr. Jaroslav Horníček byl výtečným odborníkem v epidemiologii, které se věnoval nejvíce, ale rovněž v hygienických oborech. Pro nás, jeho někdejší podřízené, byl pro svoji erudovanost, příkladnou pracovitost, obětavost, optimismus, spravedlivý a čestný přístup k řešení pracovních problémů i mezilidských vztahů na pracovišti velkou odbornou a morální autoritou. Bude nám nesmírně chybět.

*RNDr. Daniela Žádníková
za kolektiv bývalých spolupracovníků.*

ZÁVĚRY 21. CELOSTÁTNÍ KONFERENCE VÝŽIVA A ZDRAVÍ 2017 – DNY HYGIENY VÝŽIVY PROF. MUDR. STANISLAVA HRUBÉHO KONANÉ 19. – 21. ZÁŘÍ 2017 V TEPLICÍCH

Konference se zúčastnili pracovníci lékařských fakult, SZÚ, VŠCHT, Zdravotních ústavů, hygienické služby a nutriční terapeuti, a to nejen z České republiky, ale také ze Slovenska. Celkem se jednání konference zúčastnilo 133 účastníků.

V úvodu byla zhodnocena historie těchto konferencí věnovaných hygieně výživy od založení hygienické služby v roce 1952, zejména konferencí s tématem „Výživa a zdraví“ a jejich významu pro předávání nových poznatků pro praxi a výměnu odborných zkušeností, informace o aktivitách SZÚ zařazených do akčního plánu MZ ČR

Správná výživa. Jsou do nich zapojena tři centra SZÚ. Slíbují podporu získávání a předávání nových poznatků, zejména o stravování dětí. Mnohé z těchto aktivit jsou zapojeny i do mezinárodních programů.

Konference Výživa a zdraví 2017 s tématem Budoucnost výživy člověka zahrnovala dílčí bloky:

1. Prevence aterosklerózy výživou
2. Prenatální a postnatální výživa mladé generace a těhotných.

V prvním bloku byly uvedeny nové poznatky o možnostech prevence vzniku onemocnění výživou, zejména

ve vztahu k novým poznatkům v jejich etiopatogenezi. Byly zmíněny možnosti využití aktivních složek rostlinných potravin a doplňků stravy v protizánětlivém a antioxidačním působení. Současně byla zdůrazněna imunologická problematika v procesu aterogeneze. Zazněla informace o doporučení Evropské společnosti pro aterosklerózu. Poznatky uvedené v tomto bloku prokazují, že prevence výživou může mít vliv i na regresi aterosklerotických změn v počátečním období onemocnění.

V druhém bloku byl zahrnut odborný program prenatální výživy, který byl věnován péči o výživu těhotných, kojících a vývoji plodu a zdravotního stavu dítěte. Byl uveden též vliv růstových faktorů a význam možných epigenetických změn. Byla též podána informace o webových stránkách Ústavu experimentální medicíny AVČR – v materiálu pro těhotné ženy „Zdravé dítě“.

Odborný program „Výživa mladé generace“ zahrnoval přehled možností monitoringu dietární expozice za minulých 25 let a nejdůležitější poznatky získané v rámci studie školního stravování v ČR v letech 2015/2016. Dále byly uvedeny výsledky ze sledování školních jídel a trendy ve skladbě jejich jídelníčků a rizika obsahu kuchyňské soli v pokrmech ve školním stravování, s návrhem jejího snižování. V rámci tohoto programu zaznělo i hodnocení mléčných potravin, nemléčných nápojů a jejich vliv na zdraví dětí. Zazněly také zajímavé výsledky státního zdravotního dozoru ve školních jídelnách. Jako závažná problematika se prokázala rizika kontaminace pokrmů látkami pocházejícími z obalů potravin.

Zajímavým sdělením byla rozvaha o nezbytnosti jednotlivých složek potravin, zejména ovoce, zeleniny a prebiotik s odvoláním na historický antropologický vývoj jednotlivých lidských populací v minulosti.

V bloku Varia zazněly informace o dietárním významu prebiotik, medu, piva a kyseliny listové a informace o monitoringu nabízené stravy v zařízeních sociálních služeb. Byly předneseny také informace o bromova-

ných retardérech hoření, jejich výskytu a možné expozici z prostředí a účincích na lidský organismus.

V posterech byly zahrnuty významné údaje o vztahu imunity a výživy u nesdělných chorob. Dále byly uvedeny informace o dietárním přívodu vitamínu D u dětí a dospívajících v ČR a o prevalenci vybraných rizikových faktorů kardiovaskulárních onemocnění.

ZÁVĚRY KONFERENCE VaZ 2017

1. Účastníci konference doporučují zavedení sledování individuální spotřeby potravin jednotlivými vybranými skupinami obyvatel ČR v návaznosti na informace „25 let monitoringu dietární expozice“.
2. Účastníci konference doporučují uvést do praxe sledování vlivu dietární expozice na stav zdraví dětí a mladistvých.
3. Účastníci konference doporučují prosadit co nejdříve ve všech krajích ČR systematické sledování zdravotního stavu skupin dětí a mladistvých ve vztahu k rizikům vlivu cizorodých látek na jejich zdraví.

Příští konference VaZ 2018 by se měla konat opět v Teplicích ve 38. týdnu roku 2018, a to ve dnech 18. – 20. 9. 2018. Na této konferenci by měla být řešena především témata:

1. Nesdělné choroby ovlivnitelné výživou.
2. Alimentární nákazy v ČR, zejména s ohledem na nové technologie v potravinářství.

Závěrem je třeba vyslovit poděkování za vysokou odbornou úroveň všem přednášejícím i diskutujícím a také za skvělou organizaci konference VaZ 2017 realizačnímu týmu pod vedením MUDr. Jana Ševčíka i pracovníkům firmy ALWAC a.s. Teplice a taky vedení Lázní Teplice a pracovníkům lázeňského domova Beethoven.

MUDr. Bobumil Turek CSc, doc. MUDr. Igo Kajaba,
RNDr. Petr Šíma a MUDr. Jan Ševčík

ZASEDÁNÍ VÝBORU SPOLEČNOSTI HYGIENY A KOMUNITNÍ MEDICÍNY 17. 10. 2017

Ing. Bohdan Rameš (SZÚ), webmaster webu SHKM a časopisu Hygiena, seznámil výbor s chystanými změnami na webu Hygieny, které souvisejí s nákupem nového administrativního softwaru pro časopisy Hygiena a CEJPH. V této souvislosti bylo dohodnuto, že MUDr. Valenta projedná na nadcházející poradě krajských hygieniků možnost, aby mohly být **na webu SHKM odkazy na webové stránky hygienických stanic, MZČR, ZÚ a SZÚ** (případně, aby na jejich stránkách byl reciproční odkaz na web SHKM).

Pod záštitou SHKM se v roce 1917 konaly odborné konference: v září 2017 v Teplicích 21. konference „Výživa a zdraví“ s rekordní účastí 130 osob. Příští ročník bude ve dnech 18. – 20. 9. 2018. Odbornou garanci převezme po úspěšném organizátorovi MUDr. Ševčíkovi 3. LF UK a SZÚ a organizaci bude zajišťovat firma ALWAC, jako dosud.

V Chodové Plané se v listopadu konala Celostátní konference hygieny dětí a mládeže a v prosinci na LF MU v Brně Dny preventivního lékařství.

Výbor vyzývá členy SHKM, aby své zajímavé prezentace z konferencí/seminářů, které nejsou jinde dostupné, nabídli ke zveřejnění na webové stránky SHKM, kde byl pro tento účel otevřen speciální prostor (<http://www.spolecnost-hygieny.cz/lekari>). Prezentace lze posílat přímo správci stránek Ing. Bohdanu Ramešovi ze Státního zdravotního ústavu na e-mailovou adresu rames@szu.cz.

Specializační vzdělávání lékařů:

- Akreditační komise MZ pro hygienu a epidemiologii odevzdala na MZ vyžádané požadavky na hygienicko-epidemiologický kmen v rámci specializačního vzdělávání.